

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Onderzoek baarmoeder- halskanker

Bevolkingsonderzoek

Waarom is er een bevolkingsonderzoek?

Elk jaar krijgen ongeveer 700 vrouwen baarmoederhalskanker. Baarmoederhalskanker komt het meest voor bij vrouwen tussen de 30 en 60 jaar. Daarom nodigen we deze vrouwen uit voor een bevolkingsonderzoek. Zij krijgen elke 5 jaar een uitnodiging om zich gratis te laten onderzoeken. Door dit bevolkingsonderzoek kunnen we vroeg ontdekken of iemand baarmoederhalskanker of een voorstadium daarvan heeft. Een voorstadium is nog geen kanker. Door het behandelen van een voorstadium kunnen we baarmoederhalskanker vaak voorkómen.

Het kan zijn dat er baarmoederhalskanker wordt gevonden. Door vroege ontdekking is de kans groter dat de behandeling succes heeft. De behandeling is vaak ook minder zwaar.

Ieder jaar laten 500.000 vrouwen zich onderzoeken.

Hoe ontstaat baarmoederhalskanker?

Baarmoederhalskanker komt door een infectie met een virus. Dit is het humaan papillomavirus (HPV). Het virus wordt overgedragen tijdens seks. Het virus is erg besmettelijk. Iedereen die seks heeft gehad kan dus besmet zijn geraakt. Meestal is dat niet erg, want het lichaam ruimt het virus zelf weer op. Soms gebeurt dat niet en blijft het virus lang in het lichaam aanwezig. Dit kan leiden tot afwijkende cellen. Dan kan een voorstadium van baarmoederhalskanker ontstaan.

Dit voorstadium is nog geen kanker. Het voorstadium verandert soms in baarmoederhalskanker. Dit gebeurt heel langzaam. Daarom is het voldoende als u zich eens in de 5 jaar laat onderzoeken.

Met het bevolkingsonderzoek sporen we vooral voorstadia op. Door een voorstadium te behandelen wordt vaak voorkómen dat baarmoederhalskanker ontstaat. Dat is een voordeel van het bevolkingsonderzoek. Een voorstadium wordt bijna altijd behandeld. Een deel van de voorstadia gaat ook zonder behandeling vanzelf over. Een behandeling was dan niet nodig geweest. Dit is een nadeel van het bevolkingsonderzoek.

De informatie uit deze folder kunt u gebruiken om een keuze te maken. U beslist zelf of u wel of niet meedoet. Kijk ook op www.bevolkingsonderzoekbaarmoederhalskanker.nl voor meer informatie over HPV, de kans op het krijgen van baarmoederhalskanker, het onderzoek en de voordelen en nadelen van het bevolkingsonderzoek. U vindt hier ook informatie over toekomstige veranderingen in het bevolkingsonderzoek.

Hoe gaat het onderzoek?

Het onderzoek is bij uw huisarts. Meestal doet de doktersassistente het onderzoek. De assistente stelt u eerst een paar vragen. Bijvoorbeeld wanneer u voor het laatst ongesteld was. Daarna kleedt u zich van onderen uit. U gaat op de onderzoeksbank liggen en buigt uw knieën. Of u zet uw benen in speciale steunen.

De doktersassistente doet een speciaal instrument, de eendenbek, voorzichtig in uw vagina. Met een borsteltje haalt ze wat cellen van de baarmoederhals. Die doet ze in een potje. Dan haalt ze de eendenbek uit de vagina. In het laboratorium wordt gekeken of er afwijkende cellen aanwezig zijn.

Het totale onderzoek duurt ongeveer 10 minuten. Het doet meestal geen pijn. Wilt u zien hoe het onderzoek gaat? Kijk dan op www.bevolkingsonderzoekbaarmoederhalskanker.nl naar het animatiefilmpje.

Een afspraak maken

U moet zelf uw huisarts bellen om een afspraak te maken. Soms staat in de uitnodigingsbrief al een datum en tijd. Als u ongesteld bent, kunt u geen uitstrijkje laten maken. Maak een afspraak voor een dag dat u niet ongesteld bent.

In de meeste praktijken maakt een vrouw het uitstrijkje. Is dat niet mogelijk bij uw eigen huisartsenpraktijk, dan kunt u vragen om een vrouwelijke huisarts of doktersassistente. Bel voor meer informatie met de screeningsorganisatie. Het telefoonnummer vindt u in de uitnodigingsbrief of via de website.

Tips voor het onderzoek

- Ga van tevoren naar de wc.
- Probeer uw buik te ontspannen tijdens het onderzoek.
- Vindt u het erg vervelend om het onderzoek te laten doen? Zeg dit van tevoren tegen de doktersassistente. Dan kan zij daar rekening mee houden.

Hoe krijgt u de uitslag?

U krijgt de uitslag per brief van de screeningsorganisatie. Als verder onderzoek nodig is, neemt de huisarts meestal contact met u op.

Wat kan de uitslag zijn?

Geen afwijkingen

We hebben geen afwijking gevonden in het uitstrijkje. Van elke 100 vrouwen krijgen ongeveer 94 vrouwen deze uitslag. De uitslag geeft geen volledige zekerheid. Hebt u ongewone afscheiding uit uw vagina, of verliest u onverwachts bloed uit uw vagina? Neem dan altijd contact op met uw huisarts. Over 5 jaar ontvangt u weer een uitnodiging voor het bevolkingsonderzoek.

Niet goed te beoordelen

Het uitstrijkje was niet goed genoeg om te kunnen beoordelen. Van elke 100 vrouwen krijgen ongeveer 2 vrouwen deze uitslag. U ontvangt dan een uitnodiging om na 6 weken een nieuw uitstrijkje te laten maken.

Lichte afwijking

We hebben een lichte afwijking gevonden. Van elke 100 vrouwen krijgen 3 vrouwen deze uitslag. Maak over 6 maanden een afspraak voor een vervolguitsrijkje bij uw huisarts. Dan wordt gekeken of de afwijking er nog is. Van elke 100 vrouwen met deze uitslag verdwijnt bij ongeveer 65 vrouwen de afwijking vanzelf.

Ernstige afwijking

We hebben een afwijking gevonden. Van elke 100 vrouwen krijgt minder dan 1 vrouw deze uitslag. Als u deze uitslag hebt, verwijst de huisarts u door naar een gynaecoloog voor verder onderzoek. De kans dat u dan baarmoederhalskanker heeft is klein.

Van elke 30 vrouwen met deze uitslag heeft ongeveer 1 vrouw baarmoederhalskanker. De andere vrouwen hebben een voorstadium van baarmoederhalskanker. Dit voorstadium wordt meestal behandeld om te voorkomen dat baarmoederhalskanker kan ontstaan.

Kosten

Het uitstrijkje in de huisartsenpraktijk is gratis. Een onderzoek bij de gynaecoloog valt niet onder het bevolkingsonderzoek en is niet gratis. Dit geldt ook voor eventueel vervolgonderzoek bij lichte en ernstige afwijkingen. De kosten van deze onderzoeken vallen onder uw zorgverzekering. Het kan zijn dat u zelf de kosten geheel of gedeeltelijk moet betalen. Dit is afhankelijk van de hoogte van het eigen risico van uw zorgverzekering en hoeveel u hiervan heeft gebruikt. Bespreek dit met uw zorgverzekeraar als u hierover vragen heeft.

Gegevens voor het bevolkingsonderzoek

Om u uit te kunnen nodigen, hebben we uw gegevens nodig. We hebben hiervoor uw naam, adres en geboortedatum van de gemeente gekregen.

Wat doen we met de resultaten van het onderzoek?

We houden ons aan de wetgeving voor de bescherming van uw privacy. We gebruiken de resultaten om het onderzoek naar baarmoederhalskanker steeds te verbeteren. Hiervoor wisselen we de resultaten uit met andere organisaties, zoals ziekenhuizen. Uw privacy wordt hierbij optimaal beschermd. Op de website vindt u hier meer informatie over.

Bent u het er niet mee eens dat wij de gegevens of resultaten van uw onderzoek delen met anderen? Dan kunt u bezwaar maken. Kijk op de website hoe u dat kunt doen. U kunt via de website en bij de screeningsorganisatie een formulier opvragen.

Waar kunt u terecht met klachten, tips of vragen?
Hebt u vragen over uw gezondheid? Ga dan naar uw huisarts.

De screeningsorganisaties organiseren in opdracht van het RIVM het onderzoek. Hebt u klachten, tips of vragen over het onderzoek? Neem dan contact op met de screeningsorganisatie in uw regio. De screeningsorganisaties beschikken over een klachtenprocedure.

Voor contactgegevens en informatie:
www.bevolkingsonderzoekbaarmoederhalskanker.nl.
Via deze website vindt u het telefoonnummer en het adres van de screeningsorganisatie. Op deze website staat meer informatie over dit bevolkingsonderzoek.

U kunt deze informatie lezen in het Engels / Turks / Arabisch op:

This information is available in English at:

Bu bilgiyi Türkçe olarak şu internet sitesinde okuyabilirsiniz:

يمكنكم قراءة هذه المعلومات باللغة العربية على الموقع:
www.bevolkingsonderzoekbaarmoederhalskanker.nl

U herkent de bevolkingsonderzoeken aan dit logo:

bevolkingsonderzoek

Dit is een publicatie van:

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven

www.rivm.nl

Aan de inhoud van deze folder is veel aandacht besteed.

U kunt er geen rechten aan ontleen.

januari 2015